

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Decimumoctauum testimonium ex illis verbis Ezechielis, cap. 44. Et conuertit me ad viam portæ Sanctuarij exterioris, quæ respiciebat ad Orientem: & erat clausa, & dixit Dominus ad me: Porta hæc ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

pretantur, sed nostra, ac D. Thomæ expositio cum Ecclesiæ consuetudine coheret, quæ eum locum Pauli ante primi aduentus Christi representationem legendum fidelibus proponit, ut in D. Thom. adnotavit. Nec verò solus Paulus ex Christi aduentu ad morum puritatem commendandam argumentatur, sed etiam Esaias, seu ipse per Esaiam Dominus cap. 56. *Hæc dicit Dominus: custodite iudicium, & facite iustitiam, quia iuxta est salus mea, ut veniat, & iustitia mea, ut reveletur.* Quæ locum de aduentu Messie accipiendum esse docuerunt Septuag. interpretes, cum pro salute salutare transtulerunt, quo nomine sæpe Christus in Diuinis literis censetur.

Decimum octauum testimonium ex illis verbis
Ezechielis, cap. 44.

Et conuertit me ad viam portæ Sanctuarij exterioris, quæ respiciebat ad Orientem: & erat clausa, & dixit Dominus ad me: Porta hæc clausa erit, non aperietur, & vir non transiet per eam: quoniam Dominus Deus Israel ingressus est per eam, eritque clausa Principi: Princeps ipse sedebit in ea.

SECTIO XXXIII

IN nostris super Ezechielem Commentariis superioribus annis fusè ostendimus eam ciuitatis, templique visionem Prophetæ demonstratam nullo pacto ad materiam illam Hierosolymorum urbem, templumque illud à Salomone ædificatum, sed ad Ecclesiam à Christo in terris fundatam pertinere, atque adeo non mysticè, sed secundum literam omnia, quæ de eiusmodi ædificiis à Propheta describuntur, de Ecclesia esse intelligenda: quamuis in multis ad ciuitatem illam materiam, templumque Salomonis fiat allusio. Id quod, quia non est huius loci ex professo disputare, satis sit ut certum posuisse, & quod est consequens, hanc etiam portam Orientalem Sanctuarij exterioris, hoc est, atrij interioris, quod Sanctuarium exterius nominatur comparatione ipsius templi, quod interius Sanctuarium dicebatur, non aliquam materiam atrij illius portam, sed aliam multò sublimiorem, diuiniorè que significare.

Igitur Origen. hom. 14. super Ezech. hanc portam interpretatur cognitionem Scripturarum, quæ clauis erat, quo usque Princeps, id est, Christus eas aperuit. Quam eandem interpretationem Hieron. ab Origene mutuatus in Commentariis suis in Ezech. totidem verbis transcripsit. *Quanam*, inquit Hieron. *ista porta est, quæ semper clausa est, & solus Dominus Deus Israel ingreditur per eam, nempe illa, de qua Saluator loquitur in Euangelio: Va vobis scribe, & Pharisei hypocrite, & va vobis legum doctoribus, qui tollitis clauem scientiæ, ipsi non ingredimini, & intrantes prohibetis.* De hac sub nomine libri scribit Esaias: *Erunt verba libri istius sicut verba libri signati, quem cum deris homini nescienti literas, & dixeris ei: Lege, respondebit tibi: Nescio literas: & dabunt illi homini scienti literas, dicentes: Lege: & dicet: Non possum legere, quia signatus est.* Iste est liber, cuius nemo potest soluere, & aperire signacula neque in celo, neque in terra, neque sub terra, nisi ille, de quo in Apocalypsi Ioannis dicitur: *Eccce vicit Leo de tribu Iudæ, radix David, aperire libri, & soluere septem signacula eius: prius enim, quam Saluator humanum corpus assumeret, & humiliaret se formam serui accipiens, clausa erat lex, & Propheta, & omnis scientia Scripturarum. Postquam autem ille pependit in Cruce, statim velum templi scissum est, & aperta sunt omnia, ablatoque velamine, dicimus: Nos autem omnes reuelata facie gloriam Do-*

Origen.
Scriptura hæc
era elucidata
per Christum.
D. Hieron.
Matt. 23. 13.
Luc. 11. 52.
Esai. 29. 10.
Apoc. 5. 5.
2. Cor. 3. 18.

mini contemplantes in eandem imaginem transferamur a gloria in gloriam.

II. Et quidem hæc Hieronymi expositio literalis quoque censenda est: sed illa

B. Maria
porta clausa
per virginita-
tem.
Luc. 1. 35.

multo germanior, quam secundo loco commemoras, & valde probat de sanctis-
sima Deiparæ intemerata virginitate: Pulchrè, inquit, quidam portam clausam, per
quam solus Dominus Deus Israel ingreditur, & dux, cui porta clausa est, Mariam virginem
intelligunt, quæ ante partum, & post partum virgo permansit. Et enim tempore, quo An-
gelus loquebatur, Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi: quod
autem nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei: & quando natus est, virgo permansit a ter-
na ad confundendos eos, qui arbitrantur eam post natus: atem saluatoris habuisse de Ioseph fi-
lios ex occasione fratrum eius, qui vocantur in Euangelio. Super qua quasi stigmula & omne ad-
uersus Heluidium illius temporis Hereticum in adolescentia non grandem librum scripsisse me
novi. Eandem expositionem alij nobilissimi Patres tradiderunt, in quibus D.

D. Ambros.

Ambr. in lib. de institutione virginis ad Eusebium, cap. 6. Quæ est, inquit, hæc porta,
nisi Maria: ideo clausa, virgo. Porta vocatur Maria, per quam Christus intrauit in mundum,
quando virginali fusus est partu, & genitalia virginis clausura non soluit, mansit intemer-
ratum septem pudoris, & inuoluta integritatis durauere signacula, cum exiret ex virgine.
Et multo luculentius cap. 7. Bona, inquit, porta Maria, quæ clausa erat, & non aperiebatur:
transiit per eam Christus, sed non aperuit: est enim & porta ventris, vnde ait Iob sanctus,
cap. 3. Intrebrescant stella noctis illius, quia non conclusit portas ventris matris mee. Est ergo

Iob 3. 9.

& porta ventris: sed non omnis clausa semper: verum una sola potuit manere clausa, per quam
sine dispendio claustrorum genitalium Virginis partus exiit. Ideo ait Propheta: porta hæc
clausa erit, & non aperietur, & nemo transibit per eam, hoc est, nemo hominum: quoniam
Dominus, inquit, Deus Israel transibit per eam. Eratque clausa, id est, & post transitum
Domini erit clausa, & non aperietur. Hæc porta ad Orientem aspicebat, quoniam verum
lumen effudit, quæ generaliter Orientem, peperitque solem iustitiæ. Audiant ergo
imprudentes: clausa, inquit, hæc porta est, quæ solem recipit Deum Israel. Denique non
est aperta. Audiant Prophetam dicentem: Non aperietur, eritque clausa, hoc est, non
aperietur ab eo, cui desponsabitur, non licebit enim, ut apprietur, per quam Dominus
transibit. Et post eum, inquit, erit clausa, hoc est, non aperiet eam Ioseph, quoniam dicitur
ei: Noli timere accipere Mariam coniugem tuam, quod enim in ea natus est, de Spiritu
sancto est. Porta ergo clausa virginitas est. Idem habet Ruffinus Aquileensis Pres-
byter in expositione Symboli Apostolorum, quæ falso sub nomine D. Cy-
priani circumfertur. Partus, inquit, ipsius mirabilem in modum Ezechiel Propheta ante
formauerat, Mariam portam Domini nominans, per quam scilicet Dominus ingres-
sus est mundum. Dicit ergo hoc modo: Porta autem, quæ respicit ad orientem, clausa
erit, & non aperietur, & nemo transibit per eam, quoniam Dominus Deus Israel transi-
bit per eam, & clausa erit. Quid tam evidens dici de conversatione (scu vt alijs legi-
tur consecratione) Virginis potuit? clausa fuit in ea virginitatis porta, per ipsam in-
troiit Deus Israel, & per ipsam in hunc mundum de vtero Virginis processit: & in aeter-
num porta Virginis clausa seruata virginitate permansit. Concini D. Augusti. serm.
2. in natiuitate Domini. Porta, inquit, erat clausa, & non est aperta, & quasi in-
terrogaretur: cur aperta esset: adiecit: Quia Dominus transiit per eam. Porta clausa,
id est, signaculum pudoris, immaculata carnis integritas: non enim violata partu, quæ
magis est sanctificata conceptu. Denique, ne singulorum Patrum verba commemore-
rem, ita hanc Orientalem portam intellexerunt D. Epiphanius sermone de lau-
dibus virginis Mariæ, D. Chrysol. tom. 3. homil. de Ioan. Baptista, D. Ioan. Da-
masc. libr. 4. fidei Orthod. cap. 15. & orat. 1. de Mariæ natiuitate, & oratione,
item 1. de Mariæ dormitio: & Maximus homil. 2. de natiuit. Domini, Helychius

Ruffi. Aquil.
Per virginem
Dominus
ingressus est
mundum.

D. Ambros.
Deiparæ vir-
ginitas magis
sanctificata
conceptu.
D. Epiphani.
D. Chrysol.
D. Io. Dam.
Maximus,
Helychius.

Presby.

Presbyter Hierosolymitanus, homil. 2. de laudibus Mariæ, & alij complures.

Ex his habes imprimis portam istam Orientalem esse Virginem sanctissimam, III.

& clausam fuisse Principi, quia eum dumtaxat virgo & concepit, & peperit. Præterea clausam perpetuam fuisse, quoniam licet per eam Princeps transierit, semper nihilominus clausa per mansit, cum Principis per eam transitus nullo pacto virginis pudoris claustrum violauerit: sed potius consecrauerit. Id quod verba illa contextus significant. *Eritque clausa Principi*, hoc est, etiam cum Princeps per eam transierit, erit clausa. Hebraicè est *אֵת הַמַּלְאָכָה* quod potest transferri, *Principi*, ut rectè transtulit Vulgatus, & *Principi* in casu gignendi, ut vertit Pagnin. ut legamus:

Eritque clausa Principi: significaturque in supremi Principis palatio multas quidem esse portas, sed hanc per excellentiam portam Principis clausam appellari, per quam scilicet ipse clausam in hunc mundum intrauerit. Quæ translatio vulgatam editionem magis exponit: siquidem ex ea colligimus, cum dicitur, *Eritque clausa Principi*, non id significari, clausam eam portam usque ad principis aduentum futuram, ipsique dumtaxat aperiendam: sed illud potius etiam tunc, cum princeps per eam transierit, ipsi quoque principi clausam futuram, & nullo pacto pervigine claustrum, sigillique aperiendæ referendam. Quod planè mysterium Septuag. interpretes agnouerunt, cum ita hunc locum reddiderunt: *ἢ ἡ ἄνοιαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἡ ἀνομιαν ἐκείνην, ἡ ἀνομιαν ἐκείνην, ἡ ἀνομιαν ἐκείνην*: sic enim hunc locum dispungendum arbitror: hæc est, *Et erit clausa*, quia dux isto sedebit in ea. Itaque illud volunt etiam, cum Princeps in ea sedebit, fore omnino clausam, imo eo ipso clausam futuram, quod Princeps in ea sedebit. Cur enim perpetuam clausa futura sit, illam causam afferunt, *Quia dux*, inquit, *sedebit in ea*. Et quidem consentaneum erat, ut eo ipso, quod Deus erat ex femina nasciturus, ex matre virgine nasceretur, quia nulla alia Deum mater nisi virgo decebat. Vnde Cyillus Hierosolymitanus Catech. 12. *Decebat*, inquit, *sanctæ, ut purissimum puritatis Doctorem ex thalamo puri produceret*. Et D. Bernard. hom. 2. super Missive, *Deum*, inquit, *huiusmodi decebat natiuitas, que non nisi de virgine nasceretur: ita ut congruebat et virginis partus, ut non pareret nisi Deum*.

Secundo aduerte, ter dici a Propheta portam istam Orientalem clausam fore. *Conuertit me*, inquit, *ad viam portæ, que respicitur ad Orientem, & erat clausa: & ut vis Reminus ad me. Partis hæc clausa erit, non aperietur, & vir non transiet per eam, eritque clausa Principi*: ut nimirum intelligeremus Virginem sanctissimam & ante partum, & in partu, & post partum virginitatem suam integram, illibatamque perpetuam conseruasse. Ex quo triplex contra Mariæ puritatem hæresis confutatur: una eorum, qui eam, ne ante partum quidem virginem fuisse, sed ex Iosepho conceptis impudens asseruerunt, veluti Ebion, & Cherinthus, ut affirmant D. Irenæus lib. 1. aduersus hæreses, cap. 23. Tertull. in lib. de carne Christi, D. Epiphanius hæresi. 28. contra Cherinthianos. Altera eorum, qui Virginem sanctissimam in ipso partu corruptam fuisse per summam impudentiam dixerunt: in qua hæresis fuit Iovinianus, teste D. Augustino in libro de hæresibus. Tertia denique aliorum, qui eam, & ante partum, & in partu virginem faterentur, tamen a partu dixerunt plures filios ex Iosepho coniuge suscepisse, qui propterea fratres Domini in Evangelio appellentur: cuius erroris assertor fuit Heuidius, contra quem vno integro libro doctissime disputat D. Hieronymus. Tertio est aduertendum Virginem sanctissimam appellari portam Orientalem, quoniam, ut exponit D. Ambr. in libro de institutione virginis, cap. 7. generauit Orientalem, peperitque Solem iustitiæ. Quomodo autem Christus Oriens dicitur, diximus iuse in nostris Commentariis super Zachariam.

Pagnin.
B. Virgo porta
Principis
perpetua
clausa.

Cyill. Hier.
Mater virgo
decebat Deum,
Virginem, ut
non pareret
nisi Deum.

Triples con-
tra Mariæ
puritatem co-
fatur hæ-
resis.
D. Irenæus.
Tertull.
D. Epiph.

B. Virgo porta
Orientalis,
generauit
Solem iustitiæ.